КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом,
протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.
В.о зав. кафедри _____ Комарницька Г.О.

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ ПРОВЕДЕННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Менеджмент”

галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»
галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

спеціалізація: «Фінанси, митна та податкова справа»

освітній ступінь: бакалавр

форма навчання: денна

Укладач: Карпінський Борис Андрійович, професор кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом, д.е.н., професор

ЛЬВІВ 2020

Зміст планів семінарських занять

РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ 2
РОЗДІЛ 2. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ 3
РОЗДІЛ 3. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ 3
РОЗДІЛ 4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ 6

РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські заняття – форма навчального заняття, спрямована на закріплення студентом теоретичних знань, отриманих як на лекційних заняттях, так і в процесі самостійного вивчення матеріалу, а також під час виконання індивідуальної науково-дослідної роботи.

У процесі проведення семінарського заняття організовується дискусія навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів, а також проблемні питання, відповідь на які має бути знайдена під час обговорення. Семінарські заняття зі студентами проводяться в активній формі. Мета семінару-дискусії, що проводиться в активній формі – активізація мислення студентів шляхом їх залучення до організації та керівництва заняттям.

Мета семінарських занять з курсу «Менеджмент» – засвоєння теоретичних знань і формування комплексу знань у сфері управління організацією (підприємством) з точки зору системного підходу: вивчення підприємства як соціально-економічної системи, основними параметрами якої є цільове призначення, правові та нормативні засади діяльності, ресурси, процеси і структура, розподіл праці та ролей, соціальні відносини.

На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді, їх виступи, активність у дискусії, вміння формувати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові оцінки за кожне семінарське заняття вносяться у відповідний журнал. Отримані студентом оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з цієї навчальної дисципліни.

РОЗДІЛ 2 КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, ЗАЛІКІВ ПО МОДУЛЯХ

№ заняття	Тема семінарського заняття. Заліки по модулях	Кількість годин
1.	***Семінарське заняття № 1.*** Тема 1. Менеджмент: сутність, роль та методологічні основи. Тема 2. Розвиток менеджменту як науки управління	**2**
2.	***Семінарське заняття № 2.***	**2**

	Тема 3. Принципи менеджменту, закони та закономірності. Тема 4. Функції менеджменту	
3.	***Семінарське заняття № 3.*** Тема 5 Система та процес управління Тема 6 Систематизація та планування в менеджменті	**2**
4.	***Семінарське заняття № 4.*** Тема 7 Організування як загальна функція менеджменту Тема 8. Організація взаємодії як функція менеджменту	**2**
5.	***Семінарське заняття № 5.*** Тема 9. Мотивування як загальна функція менеджменту Тема 10. Контролювання як загальна функція менеджменту	**2**
6.	***Семінарське заняття № 6.*** Тема 11 Інноваційний менеджмент у системі управління Тема 12 Керівництво та лідерство.	**2**
7.	***Семінарське заняття № 7.*** Тема 13 Управління конфліктами, змінами і стресами Тема 14 Системи інформаційного забезпечення менеджменту	**2**
8.	Тема 15.Організаційна ефективність менеджменту – способи та критерії визначення Тема 16.Результативність та ефективність системи менеджменту	**2**
Разом годин		**16**

РОЗДІЛ 3. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

План семінарського заняття № 1.

ТЕМА 1. МЕНЕДЖМЕНТ: СУТНІСТЬ, РОЛЬ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ

1.Система відносин в організації як предмет вивчення менеджменту. Менеджмент як система наукових знань.

2.Методи досліджень: діалектичний, конкретно-історичний, системний підхід.

3.Методи досліджень: моделювання: вербальне, фізичне, аналогове, математичне.

4.Методи досліджень: науковий, експертний, соціологічні методи: анкетування, інтерв'ювання, тестування.

ТЕМА 2. РОЗВИТОК МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК НАУКИ УПРАВЛІННЯ

1.Передумови виникнення науки управління.

2.Існуючі парадигми менеджменту.

4.Класичні та неокласичні теорії менеджменту.

5.Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.

План семінарського заняття № 2.

ТЕМА 3. ПРИНЦИПИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ЗАКОНИ ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ

1.Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід.

2.Закони і закономірності менеджменту.

3.Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації.

4.Класифікація принципів менеджменту. Взаємозв'язок між принципами менеджменту.

ТЕМА 4. ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ

1.Поняття функцій менеджменту.

2.Функції менеджменту як види управлінської діяльності.

3.Особливості формування функцій менеджменту.

4.Класифікація і характеристика функцій менеджменту.

5.Методи менеджменту як результат виконання функцій менеджменту. Економічні методи менеджменту.

6.Адміністративні методи менеджменту.

7.Соціально-психологічні методи менеджменту. Механізм взаємодії методів, принципів та функцій менеджменту.

План семінарського заняття № 3.

ТЕМА 5. СИСТЕМА ТА ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ

1.Процес управління як система взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень.

2.Мета управлінського процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення.

3.Управлінський цикл. Управлінські процедури.

4.Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Класифікація методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень.

ТЕМА 6. СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ТА ПЛАНУВАННЯ В МЕНЕДЖМЕНТІ

1.Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок.

2.Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування. Політика, плавила, процедури.

3.Класифікація цілей організації. Процес постановки цілей.

План семінарського заняття № 4.

ТЕМА 7. ОРГАНІЗУВАННЯ ЯК ЗАГАЛЬНА ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ

1.Сутність функції організування та її місце в системі управління.

2.Поняття та складові організаційної діяльності.

3.Повноваження, обов'язки, відповідальність.

4.Процес делегування повноважень і відповідальності.

5.Типи повноважень: лінійні, функціональні.

6.Вертикальна координація: прямий контроль, стандартизація.

7.Горизонтальна координація: взаємні комунікації, тимчасові робочі групи, комісії.

8.Взаємодія структур організації.

ТЕМА 8. ОРГАНІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ ЯК ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ.

1.Поняття організації взаємодії як функції менеджменту.

2.Владні повноваження, відповідальність і делегування.

3.Організаційні структури управління.

План семінарського заняття № 5.

ТЕМА 9. МОТИВУВАННЯ ЯК ЗАГАЛЬНА ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ

1.Значення людського фактора в управлінні організацією.

2.Психологічні та фізіологічні особливості працівника.

3.Поняття мотивування.

4.Принципи врахування інтересів у мотивації.

5.Взаємозв’язок потреб, спонукань, цілей і винагород працівника в процесі мотивування.

6.Теорії і моделі процесів мотивування: змістовний і процесний підходи.

7.Зіставлення теорій мотивування.

8.Засоби мотиваційного впливу. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми.

ТЕМА 10. КОНТРОЛЮВАННЯ ЯК ЗАГАЛЬНА ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ

1.Поняття контролювання та його місце в системі управління.

2.Принципи і цілі функції контролювання.

3.Етапи процесу контролювання: формування стандартів вимірювання, порівняння фактичного виконання зі стандартами, оцінка та регулювання.

4.Модель процесу контролювання.

5.Процес контролювання.

6.Зворотний зв'язок під час контролю.

7.Види управлінського контролювання.

План семінарського заняття № 6.

ТЕМА 11. ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

1.Економічна сутність інновацій, їх специфіка, класифікація та взаємозв’язок.

2.Мета, завдання і функції інноваційного менеджменту.

3.Сфери дії інноваційних процесів на підприємстві

4.Управління виробничими інноваційними технологіями.

5.Управління інноваційними та дослідницькими проектами.

6.Ефективність використання інновацій.

ТЕМА 12. КЕРІВНИЦТВО ТА ЛІДЕРСТВО

1.Поняття та загальна характеристика керівництва.

2.Основні фактори та визначальні аспекти керівництва.

3.Основи керівництва: вплив, лідерство, влада.

3.Адаптивне керівництво.

4.Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади.

5.Теорії лідерства. Типологія лідерів.

6.Поняття стилю керування та континууму стилів керування.

7.Характеристика та класифікація стилів керування.

8.Фактори та передумови формування стилів керівництва.

9.Критерії оцінки стилю менеджера.

План семінарського заняття № 7.

ТЕМА 13. УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ, ЗМІНАМИ І СТРЕСАМИ

1.Природа конфлікту в організації.

2.Типи конфліктів. Причини конфлікту.

3.Управління конфліктною ситуацією

ТЕМА 14. СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЇ

1.Система інформаційного забезпечення менеджменту,

2.Елементи системи інформаційного забезпечення менеджменту,

3.Методологічні передумови виникнення інтегрованих систем інформаційного забезпечення менеджменту.

4.Відмінності між інтегрованими системами інформаційного менеджменту та інших інформаційних систем.

План семінарського заняття № 8.

ТЕМА 15. ОРГАНІЗАЦІЙНА ЕФЕКТИВНІСТЬ – СПОСОБИ ТА КРИТЕРІЇ ВИЗНАЧЕННЯ

1.Визначення терміну «організаційна ефективність».

2.Підходи до вивчення організаційної ефективності — цільовий, системний і вибірковий.

3.Види ефективності: зовнішня, загальна, ринкова, стратегічна (цільова), витратна, оперативна, ефективність інноваційного проекту.

4.Критерії організаційної ефективності.

5.Монокритеріальний і полікритеріальний підхід до формування організаційної ефективності.

6.Система критеріїв, за якими може оцінюватись ефективність діяльності організації.

ТЕМА 16. РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ

1.Визначення поняття «результат».

2.Обґрунтування необхідності формування критеріїв оцінки результативності й механізмів їх забезпечення.

3.Результативність системи менеджменту.

4.Ефективність системи менеджменту. Витрати на управління.

5.Результативність. Фактори, що впливають на результативність організації.

6.Система управління результатами. Схема результативності організаційної системи.

РОЗДІЛ 5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Акер Д. Стратегическое рыночное управление / Д. Акер. Пер. с англ.; под ред. Ю.Н. Каптуревского. – СПб. : Питер, 2002. – 544 с.
2. Акімова Т. А. Теорія організації: навч. посібник/ Т. А. Акімова. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2017. – 367 з.
3. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия / И. Ансофф. – СПб. : Питер Ком, 2002. – 416 с.
4. Балабанова Л. В. Управління персоналом: Навч. посіб. / Л. В. Балабанова, О. В. Сардак. – К. : ВД «Професіонал», 2006. – 512 с.
5. Боумэн К. Основы стратегического менеджмента / К. Боумэн. – М. : Банки и биржи; Издат. об-ние «ЮНИТИ», 2003. – 153 с.
6. Виноградський М. Д., Виноградська А. М., Шканова О. М. Управління персоналом. 2-ге видання: Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2017. – 502 с.
7. Виханский О. С. Стратегическое управление / О. С. Виханский. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Гардарика, 2005. – 296 с.
8. Гірняк О.М., Лазановський П.П. Менеджмент: теоретичні основи і практикум. Навч. посібник. - К. : «Магнолія плюс», Львів: «Новий світ – 2000», 2003. - 336 с.
9. Герасимчук В.Г. Стратегічне управління підприємством. Графічне моделювання / В.Г. Герасимчук. – К.: КНЕУ, 2006. – 360 с.
10. Господарський Кодекс України. – К. : Парламентське видавництво, 2003.
11. Гріфін Р., Яцура В. Основи менеджменту. Підручник. – Львів : Бак, 2009. – 429 с.
12. Дикань Н.В., Борисенко LI. Менеджмент: Навч. посіб. – К. : Знання, 2008. – 389 с. – (Вища освіта XXI століття).
13. Осовська Г.В., Осовський О.А. Основи менеджменту: Підручник. Видання 3-є, перероблене і доповнене. – К. : «Кондор», 2006. – 664 с.
14. Про лідерство. – К. : КМ-БУКС, 2018. – 216 с.
15. Друкер П. Завдання менеджменту в XXI столітті. – М. : Вільямс, 2010. - 272с.
16. Идрисов А.Б. Стратегическое планирование и анализ эффективности инвестиций / А.Б. Идрисов, С.В. Картышев, А.В. Постников. – М. : ИИД «ФИЛИНЪ», 2006. – 272 с.
17. Касьяненко В. О. Моделювання та прогнозування економічних процесів / В. О. Касьяненко, Л. В. Старченко. – С. : Університетська книга, 2006. – 185 с.
18. Карпінський Б.А. Державотворчий патріотизм нації: податкова домінанта. Монографія. – Львів : Колір ПРО, 2016. – 534 с. (Серія «Держава і стратегіологія»).
19. Карпінський Б.А., Карпінська О.Б., Грищишин О.П. Конфлікти та стреси в публічному адмініструванні і їх вплив на ефективність державотворчого патріотизму нації // Молодий вчений. – 2020. – № 5. – С. 21–26.
20. Кириченко О. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності / О. Кириченко, І. Ковас, А. Ятченко. – К. : Фінансист, 2004. – 548 с.
21. Конституція України. Затверджена ВР України 28.06.1996 р. // Відомості ВР України. – 1996. – №30.
22. Круглов М.И. Стратегическое управление компанией / Круглов М.И.. – М. : РДЛ, 2005. – 768 с.

23. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту. Підручник. – К. : Академвидав, 2003. – 416 с.
24. Менеджмент організацій: Підручник / За заг. ред. Л. І. Федулової. – К. : Либідь, 2014. – 448 с.
25. Менеджмент: Практические ситуации, деловые игры, упражнения. – СПб : Питер, 2000. – 144 с.
26. Мескон М.Х. Основы менеджмента: Пер. з англ. / М.Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоурі. – М. : «Дело», 1992. – 702 с.
27. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Менеджмент» для студентів спеціалізації «Менеджмент організацій» усіх форм навчання / укл. С.К. Потьомкін, Л.О. Шишмарьова, Л.А. Лисенко та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 188 с.
28. Міщенко А.П. Стратегічне управління / А.П. Міщенко. – К. : ЦУЛ, 2004. – 336 с.
29. Монастирський Г.Л. Теорія організації: Навч. посіб. – К.: Знання, 2016. – 319 с.
30. Мурашко М.І. Менеджмент персоналу: Навч. посіб. – 3-те вид., випр. і дон. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2018. – 435 с.
31. Основи менеджменту / За науковою ред. проф. В. Г. Федоренка – К. : Алерта, 2007. – 420 с.
32. Петруня Ю. Є., Говоруха В. Б., Літовченко Б. В. та ін. Прийняття управлінських рішень. Навч. посіб./ за ред. Ю. Є. Петруні. – 2-ге вид. – К. : Центр учбової літератури, 2017. – 216 с.
33. Практичні завдання до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Менеджмент» для студентів напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» усіх форм навчання / укл. Н.Л. Гавкалова, А.В. Чистякова, Т.В. Кайнова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 52 с.
34. Рульєв В. А., Гуткевич С. О. Менеджмент. Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 312 с.
35. Стратегическое планирование / Под ред. Э.А. Уткина. – М. : Ассоц. авторов и издателей «ТАНДЕМ»; Изд-во ЭКМОС, 2003. – 440 с.
36. Стратегия и тактика антикризисного управления фирмой / Под ред. А.П. Градова и Б.И. Кузина. – СПб. : Спец. лит., 2006. – 510 с.
37. Управління людськими ресурсами: філософські засади. Навчальний посібник під ред. д.ф.н., проф. В. Г. Воронкової. – К. : ВД «Професіонал», 2016. – 576 с.
38. Файоль А. Управління – це наука і мистецтво / А. Файоль, Г. Емерсон, Ф. Тейлор, Г. Форд. – М. : Республика, 1992. – 351 с.
39. Фатхутдинов Р.А. Стратегический менеджмент / Р.А. Фатхутдинов. – М. : Дело, 2001. – 448 с.
40. Фатхутдинов Р.А. Конкурентоспособность организации / Р.А. Фатхутдинов. – М. : Инфра, 2004. – 456с.
41. Хміль Ф.І. Менеджмент / Ф.І. Хміль. – К.: Вища школа, 2005. – 357 с.
42. Хомяков В.І. Менеджмент підприємства. – 2-ге вид., Х76 перероб. і доп. – Київ : Кондор, 2018. – 434 с.
43. Шаповал М.І. Менеджмент якості / М.І. Шаповал. – К. : Т-во «Знання», 2003. – 475 с.
44. Schein E. H. Organizational culture and leadership. – San Fransisco, CA.: Jossey-Bass Inc., 2004. – 438 p. (The Jossey-Bass business & management series).

РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. Сервер Верховної Ради України: http://www.rada.gov.ua/
2. Міністерство фінансів України http://www.minfin.gov.ua/
3. Державна податкова служба України http://www.sta.gov.ua/
4. Державна митна служба України http://www.customs.gov.ua/
5. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку http://www.ssmsc.gov.ua/
6. Рахункова палата України http://www.ac-rada.gov.ua/
7. Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/
8. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua
9. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва: http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/index
10. Державна служба статистики України: www.ukrstat.gov.ua